

กลุ่มการกิจวิชาการ สถาบันโรคท้องอกร

การจัดการความรู้

เรื่อง “การวางแผนจ่าหน่ายผู้ป่วยที่ได้รับ
ยา warfarin”

ประจำปีงบประมาณ 2553

คำนำ

ประเด็นขุนภาคสตรีของสถาบันโรคทรวงอกในด้านการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านโรคปอด และหัวใจระดับติดภูมิโดยการวิจัยและพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี การใช้กระบวนการของ KM มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้และมีกิจกรรมการดำเนินงานของ ทุนชนนักปฏิบัติ(CoPs) ในกลุ่มผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ในกลุ่มงานอาชูรกรรมหัวใจเนื่องจากมี ลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากผู้ป่วยที่ผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจของแผนกศัลยกรรม กล่าวคือมักจะมีอายุที่ มากกว่า มีการรับประทานยาหลักหลายชนิดที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับยา warfarin ใน กระแสเลือดทำให้การปรับยาไม่สามารถดำเนินการ นอกจากนี้ผู้ป่วยกลุ่มนี้ยังต้องการค่า INR ที่แตกต่างจาก ผู้ป่วยศัลยกรรม เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลรักษาอย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง (Continuing Care) เป็นการป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน ลดการกลับเข้ารักษาซ้ำในโรงพยาบาล ช่วยให้สามารถ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขภายใต้สภาวะของโรคและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

คณะผู้จัดทำ

30 กันยายน 2553

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๑
สารบัญ	๒
รายชื่อคณะกรรมการ “การจัดการความรู้ การวางแผนจ้างหน่ายผู้ป่วยที่ได้รับยา warfain”	๒
การบ่งชี้ความรู้	๒
การสร้างและแสวงหาความรู้	๓
การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	๔
การประเมินและ การกั่นกรองความรู้	๕
การเข้าถึงความรู้	๕
การแบ่งปันแลกเปลี่ยน	๕
ผลลัพธ์การดำเนินงานของ Warfarin Clinic	๕
การเรียนรู้	๖
แผนพัฒนา	๖

รายชื่อคณะกรรมการ “การจัดการความรู้ การวางแผนสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับยา warfain”
ประจำปีงบประมาณ 2553
(ตุลาคม 2552 – กันยายน 2553)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	นายแพทย์เกรียงไกร เจริญศรี	หัวหน้ากลุ่มงานอาชีวศึกษาสตรีหัวใจ
2	นางกนกพร แจ่มสมบูรณ์	รองผู้อำนวยการกลุ่มการคิดเห็นเรื่องการวิชาการ
3	นายแพทย์บุญจง แซ่จึง	อาชีวแพทย์โรคหัวใจ
4	นางสาวพัชณี รัมดาด	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
5	นางสาวนวรัตน์ ศุทธิพงษ์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
6	นางอรีรัตน์ นามนาคะ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
7	ทีม PCT อาชีวศึกษาสตรีหัวใจ	
8	ทีมสหสาขาวิชาชีพที่การดูแลรักษา ผู้ป่วยใน Warfarin Clinic	

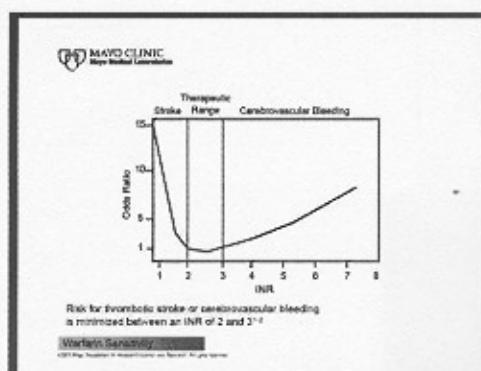
การจัดการความรู้เรื่อง การวางแผนจานวนยาผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin หน่วยงาน PCT อายุรกรรมหัวใจ

1. การบ่งชี้ความรู้

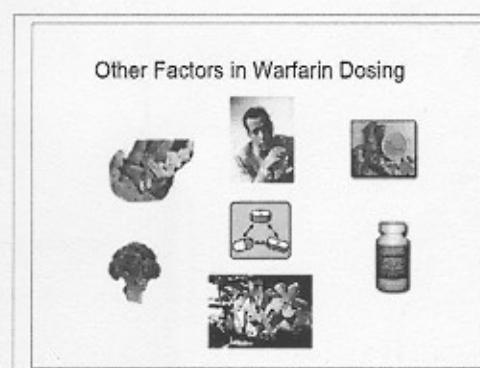
Warfarin เป็นยาที่ใช้ในการรักษาและป้องกันการเกิดลิ่มเลือดอุดตันซึ่งมักเกิดขึ้นในภาวะหัวใจห้องบนเต้นผิดจังหวะ (atrial fibrillation) รวมทั้งป้องกันการเกิดลิ่มเลือดอุดตันในสมองอหงา เนื้บพลัน(stroke)

Warfarin เป็นยาที่มีค่าดัชนีการรักษาแบบ (ก้าพที่ 1) และมีปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อการออกฤทธิ์ของยา เช่น อาหาร อาหารเสริม ยาบางชนิด รวมทั้งสารพันธุกรรม (gene) (ก้าพที่ 2) ซึ่งมีผลทำให้ระดับของยาเปลี่ยนแปลงได้ง่ายทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนในด้านการเกิดลิ่มเลือดอุดตันหรือภาวะเลือดออกตามมาได้ง่าย

ผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ในกิจกรรมงานอายุรกรรมหัวใจสถาบันโรคทรวงอกมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากผู้ป่วยที่ผ่าตัดเปลี่ยนถึงหัวใจของแผนกศัลยกรรม ก่าว่าคือมักจะมีอายุที่มากกว่า มีการรับประทานยาหลากหลายชนิดที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับยา warfarin ในกระแสเลือดทำให้การปรับยาไม่ค่อยลisci มาก นอกเหนือไปนี้ผู้ป่วยกิจกรรมงานนี้ยังต้องการค่า INR ที่แตกต่างจากผู้ป่วยศัลยกรรม

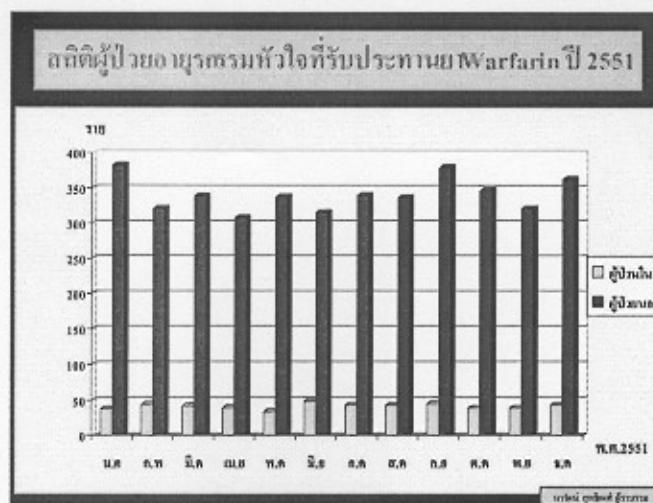
ก้าพที่ 1 . แสดงค่าดัชนีการรักษาค่า INR ของยา warfarin
ในช่วง แปรเบระหว่าง 2-3

ก้าพที่ 2 . ปัจจัยที่มีผลต่องานด้องยา warfarin

ในปัจจุบันกิจกรรมงานอายุรกรรมหัวใจมีผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยยา warfarin (ผู้ป่วยใหม่ และเก่า) โดยเกณฑ์ยาประมาณ 350 -380 รายต่อเดือนสำหรับผู้ป่วยนอก และ 40-50 รายต่อเดือนสำหรับผู้ป่วยใน (สถิติปีพ.ศ.2551) (ก้าพที่ 3) กิจกรรมงานอายุรกรรมหัวใจได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการคูณและผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin จึงริเริ่ม Clinic พิเศษเพื่อคูณและผู้ป่วยกิจกรรมงานนี้ตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2552

(ผลลัพธ์การดำเนินงานดังแสดงในตารางที่ 1) และได้รีบ่นความรู้ที่ได้มานัดการในการวางแผน จ้านำผู้ป่วยในที่ได้รับยา warfarin เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการคุ้มครองยาอย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง (Continuing Care) เป็นการป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน ลดการกลับเข้ารักษาซ้ำในโรงพยาบาล ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขภายใต้สภาพของโรคและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ภาพที่ 3.

2. การสร้างและแสวงหาความรู้

- มีการคัดเลือกด้วยเห็นจากหน่วยงานและหอผู้ป่วยต่างๆ ที่สนใจเรื่องการคุ้มครองผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin และจัด CoP ในเรื่องของการวางแผนจ้านำผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin โดยทีมสาขาวิชาชีพ (พฤษภาคม – สิงหาคม 2552) โดยมีนายแพทย์บุญจง แซ่จึง เป็นหัวหน้าทีม (ภาพที่ 4)

- แสวงหาความรู้ที่เป็น Tacit Knowledge โดยสามารถใช้ในทีมเด่าถึงประสบการณ์ในการคุ้มครองผู้ป่วย เช่น การใช้ปฎิทินบันทึกการรับประทานยาจะช่วยให้ผู้ป่วยรับประทานยาได้ถูกต้อง ยิ่งขึ้น ผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าอาหารและอาหารเสริมมีผลต่อประสิทธิภาพการออกฤทธิ์ของยา มีการเดาประสบการณ์การคุ้มครองยาและการติดตามผู้ป่วยใน warfarin clinic เป็นต้น

สำหรับ Explicit knowledge มีการทบทวนวรรณกรรมและแนวทางการคุ้มครองผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้จากทีมสาขาวิชาชีพให้แก่สมาชิกในทีม ได้แก่ เรื่องของเกสซ์วิทยา สารพันธุกรรม (Gene) การเจาะเลือดโดยการเจาะจากปลายนิ้ว (PoC) และการเจาะจากหลอดเลือดดำ (Venupuncture) ค่าการตรวจทางห้องปฏิบัติการ อาหาร การออกกำลังกาย การคุ้มครองป่าและฟัน เป็นต้น

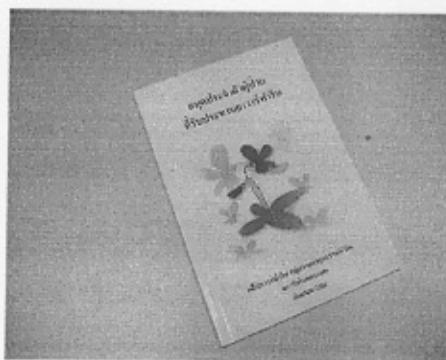
ภาพที่ 4

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ

-จัดทำเอกสารและแผ่น CD สำหรับบุคลากร เพื่อเป็นแนวทางในการให้ข้อมูลผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin

-จัดทำคู่มือการปฏิบัติตัวสำหรับผู้ป่วยเพื่อส่งเสริมให้ผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองได้ถูกต้อง เช่น ถ้าลืมรับประทานยาจะต้องทำอย่างไร การจัดการเมื่องดันกรณีที่เกิดบาดแผลและมีเลือดออก การสังเกตอาการผิดปกติที่ต้องไปพบแพทย์ เป็นต้น (ภาพที่ 5)

-จัดทำปฏิทินการรับประทานยาสำหรับผู้ป่วยโดยใส่ไว้ในคู่มือเพื่อสะดวกในการบันทึก

ภาพที่ 5

ตารางจัดการเวลาการรับประทานยา						
ลำดับ	เช้า	กลางวัน	บ่าย	ค่ำ	ก่อนนอน	ก่อน
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						
44						
45						
46						
47						
48						
49						
50						
51						
52						
53						
54						
55						
56						
57						
58						
59						
60						
61						
62						
63						
64						
65						
66						
67						
68						
69						
70						
71						
72						
73						
74						
75						
76						
77						
78						
79						
80						
81						
82						
83						
84						
85						
86						
87						
88						
89						
90						
91						
92						
93						
94						
95						
96						
97						
98						
99						
100						
101						
102						
103						
104						
105						
106						
107						
108						
109						
110						
111						
112						
113						
114						
115						
116						
117						
118						
119						
120						
121						
122						
123						
124						
125						
126						
127						
128						
129						
130						
131						
132						
133						
134						
135						
136						
137						
138						
139						
140						
141						
142						
143						
144						
145						
146						
147						
148						
149						
150						
151						
152						
153						
154						
155						
156						
157						
158						
159						
160						
161						
162						
163						
164						
165						
166						
167						
168						
169						
170						
171						
172						
173						
174						
175						
176						
177						
178						
179						
180						
181						
182						
183						
184						
185						
186						
187						
188						
189						
190						
191						
192						
193						
194						
195						
196						
197						
198						
199						
200						
201						
202						
203						
204						
205						
206						
207						
208						
209						
210						
211						
212						
213						
214						
215						
216						
217						
218						
219						
220						
221						
222						
223						
224						
225						
226						
227						
228						
229						
230						
231						
232						
233						
234						
235						
236						
237						
238						
239						
240						
241						
242						
243						
244						
245						
246						
247						
248						
249						
250						
251						
252						
253						
254						
255						
256						
257						
258						
259						
260						
261						
262						
263						
264						
265						
266						
267						
268						
269						
270						
271						
272						
273						
274						
275						
276						
277						
278						
279						
280						
281						
282						
283						

4. การประเมินผลและการกลั่นกรองความรู้

- ทีมสาขาวิชาพิจารณาอนุมัติให้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- นำคู่มือการปฏิบัติตัวผู้ป่วยไปให้ผู้ป่วยทดลองใช้และประเมิน เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ป่วย อีกเช่น เผื่อน ให้เพิ่มเติมและคำที่ใช้ ขนาดตัวอักษรที่ใช้ เป็นต้น

5. การเข้าถึงความรู้

-บุคลากรที่ปฏิบัติงานมีเอกสารและ CD การให้ข้อมูลผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ประจำ หอผู้ป่วย และสามารถอ่านเพิ่มเติมใน intranet ของสถาบันได้

-ผู้ป่วยทุกรายที่ได้รับยา warfarin มีคู่มือการปฏิบัติรวมทั้งปฏิทินการรับประทานยา

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยน

มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ปัญหา อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin ในคลินิก เลพะสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ในการประชุม วิชาการประจำปีของกลุ่มงานอายุรกรรมหัวใจ และผู้ที่มาร่วมศึกษาดูงานในสถาบัน โรคกรุงอก

ตารางที่ 1 แสดงผลลัพธ์การดำเนินงานของ Warfarin Clinic (มิถุนายน 2552 – กันยายน 2553)

ผลที่ได้ใน Warfarin Clinic กลุ่มงานอายุรกรรมหัวใจ (มิถุนายน 2552 – กันยายน 2553)			
ตัวชี้วัด	เกณฑ์	ผลลัพธ์	
1. ด้านประสิทธิภาพ			
1.1. ผู้ป่วยที่ได้รับยามีค่า INR อยู่ในเกณฑ์การรักษามากกว่าหรือเท่ากับ 3 ครั้ง ต่อเนื่องกัน / คน	≥ 60 %	80 %	
1.2. ผู้ป่วยมาตรวจตามนัด	≥ 80 %	100 %	
1.3. ผู้ป่วยรับประทานยา warfarin ถูกต้อง	≥ 80 %	90 %	
1.4. ผู้ป่วยมีความรู้และความมั่นใจในการคุ้มครองตัวเองอยู่ในระดับสูงเมื่อวัดที่ visit 5	≥ 75 %	100 %	
2. ด้านความปลอดภัย			
2.1. การเกิดภาวะแทรกซ้อนจากยา			
-ภาวะเลือดออก (Bleeding) ที่ต้องให้เลือด	< 5 %	0 %	
- การเกิดลิ่มเลือดอุดตันในสมองอย่างเฉียบพลัน (Thromboembolism)	< 5%	0 %	
3. ด้านการเผยแพร่องค์ความรู้			
3.1. จำนวนครั้งของการเผยแพร่องค์ความรู้เรื่องการคุ้มครองผู้ป่วยใน warfarin clinic	1 ครั้ง / ปี	1	

7. การเรียนรู้

1. ปัญหาที่พบบ่อยในคลินิกซึ่งควรที่จะเน้นย้ำในการให้ข้อมูลผู้ป่วยในกระบวนการวางแผนจ้างหน้าyx

-ผู้ป่วยจำนวนหนึ่งยังไม่เข้าใจเรื่องว่าตาที่รับประทานยาโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีอุบัติเหตุก่อนนอนผู้ป่วยและ/หรือญาติวิตกกังวลเกี่ยวกับผลข้างเคียงของยา ทำให้ไม่กล้ารับประทานอาหารหรือรับประทานอาหาร เมื่อเจ็บป่วย เห็น ห้องเสีย ดังนั้นจึงต้องมีการพูดคุยกับสื่อสารและให้ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

-ควรให้ญาตินิส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย เพราะผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและไม่สามารถดูแลคนเองได้

2. ระบบการส่งผู้ป่วยเพื่อเข้ารับการรักษาดูแลในคลินิกเฉพาะ (warfarin clinic) ในกรณีที่อยู่ในเกณฑ์คัดเลือกในการเข้ารักษาในคลินิกได้

3. แนวทางการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อหาค่าแข็งด้วยของเลือด (INR) ที่ถูกต้อง

แผนพัฒนา

1. ผู้ป่วยในที่ได้รับการรักษาด้วยยา warfarin ได้รับการวางแผนจ้างหน้าyxอย่างเป็นระบบ มีการประเมินความรู้ ก่อนให้ข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

2. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin.

3. จัดทำช่องทางสื่อสาร Web Blog ระหว่างบุคลากร ผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin และประชาชนที่สนใจเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องการดูแลรักษาและการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยที่ได้รับยา warfarin